

ΣΗΜΕΙΑ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΔΗΜΑΡΧΟΥ ΣΤΗΝ
ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΡΙΠΟΛΗΣ ΜΕ
ΘΕΜΑ «ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ»
ΔΕΥΤΕΡΑ 13 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2013

- Στην Τοπική Αυτοδιοίκηση - τονίζω κατηγορηματικά - πως υπάρχει περισσότερη ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ, σε σχέση με τις κρατικές αρχές ή άλλα ΝΠΔΔ και αυτό εύκολα αποδεικνύεται.
- Το τονίζω αυτό από την αρχή, γιατί έχει στηθεί ένας καταγγελτικός μηχανισμός κατά των Δήμων, που εκπορεύεται από κυβερνητικά στελέχη, κάποιους βουλευτές και ελεγκτικούς μηχανισμούς, σε μια προσπάθεια να «φορτώσουν» στους Δήμους και στους Δημάρχους, ή και να τους διαπομπεύσουν, την απαράδεκτη κατάσταση που – πράγματι - υπάρχει στο κράτος μας. Όχι ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν έχει τις ευθύνες της, ούτε ότι είναι λάθος η καταδίκη των επιόρκων εκπροσώπων της.
- Λάβετε όμως υπόψη σας πως η Τοπική Αυτοδιοίκηση διαχειρίζεται μόνο το 4% των πόρων του κρατικού προϋπολογισμού και συμμετέχει στο δημοσιονομικό χρέος της χώρας με ποσοστό μικρότερο του 1% (για την ακρίβεια 0,9%), σύμφωνα με τα στοιχεία που παρέθεσε πρόσφατα ο Επίτροπος Όλι Ρεν.
- Λάβετε, επίσης, υπόψη σας πως σήμερα υπάρχουν 11 ελεγκτικές αρχές, με αποστολή να ασκούν έλεγχο στη νομιμότητα και τη ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ των πράξεων των ΟΤΑ (Γ.Γ. Αποκεντρωμένης, Ελεγκτικό Συνέδριο, Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου, Οικονομικοί Επιθεωρητές, Σώμα Ελεγκτών Δημόσιας Διοίκησης, ΣΔΟΕ, Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, Συνήγορος του Πολίτη, ελεγκτές νομιμότητας, Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας ΟΤΑ κ.ά.)
- Επιπλέον, 7 Νόμοι διασφαλίζουν(;) τη ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ στην τοπική αυτοδιοίκηση:
 - ✓ Ο Ν. 2690/1999 (Κώδικας Διοικητικής Διαδικασίας)
 - ✓ Ο Ν. 3852/2010 («Καλλικράτης»)
 - ✓ Ο Ν. 3861/2010 (πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ)
 - ✓ Ο Ν. 4013/2011 (σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής Συμβάσεων)

- ✓ Το Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ανάρτηση όλων των συμβάσεων για ποσά πάνω από 1.000 €)
- ✓ Ο Ν. 4024/2011 (ενιαίο μισθολόγιο κ.λπ.)
- ✓ Ο Ν. 3882/2010 (λειτουργία ΚΟΣΕ)
- ✓ και δεκάδες εγκύκλιοι.

- Και προκύπτει το εύλογο ερώτημα:
- Μετά από αυτό το θεσμικό πλαίσιο υπάρχει ζήτημα Διαφάνειας σήμερα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση; Στους Δήμους της χώρας;
- Η απάντηση είναι –δυστυχώς- ΘΕΤΙΚΗ και θα αναφερθώ στο **σύστημα παραγωγής έργων ως το χαρακτηριστικότερο παράδειγμα:**

Τα περισσότερα έργα μας λαμβάνουν σήμερα εκπτώσεις του 40% και 50%, με την προσδοκία πλημμελούς ελέγχου κατά τη διαδικασία κατασκευής ή παράταση του χρόνου κατασκευής και προσδοκία αναθεωρήσεων, με διάφορα προσχήματα και μάλιστα σε βάρος της υπηρεσίας. Η κακότροπη συμπεριφορά του εργολάβου αντιμετωπίζεται δραστικά μόνο με ΕΚΠΤΩΣΗ, που όμως ουδείς την επιχειρεί, γιατί το έργο θα μείνει ημιτελές για μεγάλο χρονικό διάστημα εξαιτίας των ατέρμονων διαδικασιών. **Η λύση μπορεί να προέλθει μόνο με τη δραστική αλλαγή και την κωδικοποίηση του θεσμικού πλαισίου παραγωγής έργων, στην κατεύθυνση υποστήριξης των κύριων του έργου.** Και αυτό είναι έργο του κράτους, που πρέπει να υπερβεί τα συντεχνιακά συμφέροντα και τις συνδικαλιστικές διεκδικήσεις.

- Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα προβληματικής ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ είναι η διαχείριση των απορριμμάτων στην Πελοπόννησο. Και εννοώ ολόκληρη την Πελοπόννησο. Τα σκουπίδια πετιούνται σε δεκάδες χωματερές, από τους Δήμους, ενώ κάποιοι Δήμοι μεταφέρουν τα σκουπίδια (Πύργου, Αρχαίας Ολυμπίας, Δυτικής Μάνης, Τρίπολης και μέχρι πριν από 3 – 4 μήνες ο Δήμος Καλαμάτας). Και ενώ η διαχείριση των απορριμμάτων είναι υπόθεση του κράτους, το οποίο αποδεικνύεται εγκληματικά ανύπαρκτο, αυτό το κράτος μπροστά στο αδιέξοδο ανέχεται τη μεταφορά των απορριμμάτων, ανέχεται τις χωματερές σε αρχαιολογικούς χώρους (βλέπε Αφυσσού) ή τουριστικούς (βλέπε

Αρβανιτιά) αλλά στέλνει και τους Επιθεωρητές Περιβάλλοντος, οι οποίοι, αντί να «ρίχνουν» πρόστιμα στην Κυβέρνηση, τα «ρίχνουν» στους Δήμους, που και εδώ αντιμετωπίζονται ως «αποδιοπομπαίοι τράγοι».

Υπάρχει μια ελπίδα για την ορθολογική διαχείριση των απορριμμάτων με το διαγωνισμό της Περιφέρειας, που όμως γεννά σοβαρές αμφιβολίες εξαιτίας της έλλειψης ενημέρωσης, ακόμα και στο ζήτημα του κόστους διαχείρισης, όπως καταδείχθηκε στην προχθεσινή συνάντηση Δημάρχων στην Καλαμάτα με εκπροσώπους του μειοδότη.

- Άλλο χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το σύστημα ένταξης έργων από Υπουργεία και Περιφέρεια, που πρέπει να υπάγεται στο πλαίσιο ενός δημοκρατικού προγραμματισμού, ο οποίος θα αξιολογεί προτεραιότητες και θα κατανέμει ορθολογικά τους πολύτιμους, πλέον, πόρους. Δηλαδή, με Διαφάνεια.
- Να τονίσω, τέλος, πως συχνά στο βωμό της Διαφάνειας θυσιάζεται η ουσία και το αποτέλεσμα.

Έτσι, προσλαμβάνεται προσωπικό με κριτήριο τυπικά προσόντα και αδιαφορία για τα ουσιαστικά, χανόμαστε σε ατέρμονες συζητήσεις δήθεν δημοσίων διαβουλεύσεων που διεξάγονται σε Όργανα συνήθως χωρίς απαρτία, έρχονται στα Δημοτικά Συμβούλια δεκάδες θέματα που έπρεπε να επιλύονται σε επίπεδο υπηρεσιών, διαγωνισμοί γίνονται που επιτρέπουν συμμετοχή χωρίς την αναγκαία εξειδίκευση και πολλά άλλα.

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΙΝΕΙ ΓΙΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ, ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ;

- Το πρώτο που πρέπει να γίνει είναι ο εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου που διέπει την Αυτοδιοίκηση σε όλα τα επίπεδα. Να υπάρξει, δηλαδή, ουσιαστική Διοικητική Μεταρρύθμιση. Χρειαζόμαστε ένα απλό, λιτό και ουσιαστικό θεσμικό πλαίσιο, που:
 - ✓ Να προσδιορίζει με σαφήνεια τους διακριτούς ρόλους μεταξύ Κράτους, Περιφέρειας, Δήμων και ελεγκτικών μηχανισμών. Σημειώνεται πως η σύγχυση που επικρατεί σήμερα, με τις αλληλοεπικαλυπτόμενες αρμοδιότητες,

οδηγεί στη διάχυση της ευθύνης, στην απίστευτη γραφειοκρατία και στην αναποτελεσματικότητα.

- ✓ Σε κάθε Δήμο πρέπει να υπάρξει συγκροτημένο Γραφείο Εσωτερικού Ελέγχου, που θα επιλαμβάνεται θεμάτων τα οποία συνδέονται με την αδιαφάνεια και θα συνεργάζεται με τα ελεγκτικά όργανα.
- ✓ Η μηχανοργάνωση πρέπει να αποτελεί το κυρίαρχο στοιχείο σ' όλες τις Υπηρεσίες των Δήμων, από την Πολεοδομία και το Ληξιαρχείο μέχρι τα Νομικά Πρόσωπα και την Οικονομική Υπηρεσία, με δυνατότητα για τον πολίτη να συναλλάσσεται από το σπίτι ή το γραφείο του.
- ✓ Τελειώνοντας, θέλω να υπενθυμίσω ότι «πάντων χρημάτων μέτρον άνθρωπος». Δηλαδή, ότι η διαφάνεια δεν είναι μόνο υπόθεση θεσμών ή μέσων, αλλά κυρίως υπόθεση ΑΝΘΡΩΠΩΝ. Έχουμε ανάγκη, επομένως, από ανθρώπους ποιότητας στους Δήμους (αιρετούς και υπαλλήλους) που θα υπηρετούν το Δημόσιο Συμφέρον μακριά από λαϊκισμούς, κομματισμούς και ιδιοτέλειες.